

RAADSVOORSTEL

Onder verantwoordelijkheid van T.M. Heldens

Onderwerp	Indienen zienswijze Bovenregionale Samenwerkingen MRE
Zaaknummer	0000349934
Programma	1
Voorstelnummer	25.64
Info bij Telefoonnummer Emailadres	Monique van Tuel-Van Mierlo +31651988945 M.v.Tuel@heeze-leende.nl
Rondetafelgesprek	6 oktober 2025
Opiniërende/Besluitvormende raad:	20 oktober 2025

Aan de raad,

Wat houdt het voorstel in het kort in (max 4 regels):

Indienen van zienswijzen op de Bovenregionale Samenwerkingen tussen MRE en de gemeenten Weert, Venlo en Meierijstad.

Wat is het probleem / waarom moet de raad hierover een besluit nemen?

Op 11 juli 2025 heeft het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven (DB MRE) u de drie concept gemeenschappelijke regelingen en daaraan gekoppelde samenwerkingsagenda's tussen DB MRE en de gemeenten Meierijstad, Venlo en Weert aangeboden. Aan u is gevraagd om uiterlijk 31 oktober 2025 een zienswijze kenbaar te maken. Uw zienswijze wordt betrokken bij de formele besluitvorming over de samenwerkingsagenda's die in het Algemeen Bestuur (AB MRE) van 17 december 2025 is voorzien en de formele besluitvorming over de regelingen in het DB MRE op 8 december 2025.

Eerdere besluitvorming over dit onderwerp:

Op 3 juli 2024 heeft het AB MRE zich positief uitgesproken over het aangaan van bovenregionale samenwerkingen met de gemeenten Meierijstad, Venlo en Weert om de doelen uit het Samenwerkingsakkoord en de Brainport Agenda te realiseren.

Het AB MRE heeft ingestemd met de volgende kaderstellende uitgangspunten:

- Samenwerking moet passen binnen de doelen van het samenwerkingsakkoord MRE en/of Brainport Agenda.
- Een samenwerking mag niet ten koste gaan van de bestaande afspraken van gemeenten binnen de Metropoolregio Eindhoven (binnen het samenwerkingsakkoord) en met het Rijk en de provincie. Daarom worden portefeuillehouderoverleggen betrokken als het hun thema betreft, en gemeenten indien het een samenwerking met hun buurgemeente betreft.

- Een samenwerking is een wederzijdse afspraak en werkt alleen als het voor beide partijen voordelen oplevert. Uitgangspunt is dat de beoogde partners ook zelf inzet en/of middelen leveren ten behoeve van het specifieke samenwerkingsprogramma met die partner(s).
- Bij een samenwerking moet de inhoud leidend zijn waarbij governance/organisatie volgend en ondersteunend is. Een lichte organisatievorm ligt voor de hand.
- Gezien het voorgaande uitgangspunt is het uitbreiden van de MRE met een 22e of 23e gemeente, of het aangaan van een gemeenschappelijke regeling, niet aan de orde.

Het AB MRE heeft aan het DB MRE opdracht gegeven om samenwerkingsovereenkomsten uit te werken met de gemeenten Meierijstad, Venlo en Weert, rekening houdend met de uitgangspunten.

Het AB MRE heeft aangegeven dat de samenwerkingsovereenkomsten ter instemming voorgelegd worden aan het AB MRE, waarbij nader wordt gezien in hoeverre de gemeenteraden moeten worden betrokken gelet op de vastgestelde kaders.

Daarnaast werd aangegeven dat ook gekeken werd naar samenwerking met Belgisch Limburg en de Antwerpse Kempen, alsook in een 2e fase samenwerking met andere gemeente zoals Tilburg, 's-Hertogenbosch en Oss.

Op 30 oktober 2024 en 18 december 2024 is het AB MRE geïnformeerd over de voortgang in het proces.

Op 19 februari 2025 heeft AB MRE kennisgenomen van het advies van de Raadstafel²¹ dat bij veel gemeenten er behoefte was een zienswijzeprocedure in te lassen op het moment als er formele besluiten komen. Vanuit het AB MRE is tevens gevraagd de juridische grondslag voor het aangaan van samenwerkingsovereenkomsten na te gaan.

Op 14 april 2025 heeft het DB MRE ingestemd met de conclusie uit een nadere verkenning dat de meest geëigende juridische grondslag voor de samenwerking tussen de GR MRE, als openbaar lichaam, en een andere gemeente, een 'regeling zonder meer' is onder de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Ook de colleges van de gemeenten Meierijstad, Venlo en Weert hebben ingestemd met die conclusie. Daarmee is voldaan aan het verzoek van het Algemeen Bestuur en de Raadstafel²¹ om te zorgen voor een duidelijke en goed onderbouwde juridische basis voor de afspraken.

Op 16 juni 2025 heeft het DB MRE ingestemd om de samenwerkingsagenda's en de regelingen voor een zienswijzenprocedure voor te leggen aan de raden.

Wat zegt het raadsprogramma hierover en/of welke kaders heeft de raad hierover al meegegeven?

N.V.T.

Toelichting op het voorstel:

De (economische) groei legt in de hele Brainportregio druk op wonen, werklocaties, voorzieningen, talent en bereikbaarheid. Het AB heeft zich daarom op 3 juli 2024 positief uitgesproken over het verkennen van en zo mogelijk komen tot "bovenregionale samenwerkingen" met Meierijstad, Venlo en/of Weert met als doel om de druk te verlichten.

De gesprekken tussen MRE en voornoemde gemeenten hebben geleid tot de voorliggende samenwerkingsafspraken die zijn vervat in drie "gemeenschappelijke regelingen zonder meer" en

drie samenwerkingsagenda's. Deze liggen in een parallel proces ter besluitvorming voor bij MRE (en de daarin deelnemende gemeenten) en de gemeenten Meierijstad, Venlo en Weert.

De colleges en raden van de MRE-gemeenten zijn tussentijds regelmatig door het DB MRE geïnformeerd, waaronder via een brief op 14 oktober 2024, openbare AB-presentatie op 18 december 2024, brief op 24 maart 2025 en brief op 16 juni 2025. De Raadstafel21 is ook regelmatig bijgepraat over de laatste stand van zaken.

Wat zijn de argumenten om dit zo te gaan doen?

1. De juridische grondslag "regeling zonder meer" onder de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) sluit het beste aan op de drie concept Samenwerkingsagenda's.

Geen van de drie voorliggende concept-samenwerkingsagenda's bevat afspraken die vragen om overdracht van taken of het oprichten van een bedrijfsvoering organisatie of een gemeenschappelijke orgaan. De publiekrechtelijke samenwerkingsvorm die hier op aansluit is de zogenaamde "regeling zonder meer" onder de Wgr. Dit is het lichtste instrument uit deze wet.

De ontwerpregelingen voor de samenwerking tussen MRE en Meierijstad, respectievelijk Venlo, en Weert, bevatten de minimale bepalingen zoals voorgeschreven door de Wgr, en verder de spelregels om de samenwerking te laten functioneren. De ontwerpregelingen bevatten geen inhoudelijke afspraken, deze staan in de Samenwerkingsagenda's.

Het DB MRE is op grond van art 17.2-e GR MRE bevoegd een gemeenschappelijke regeling tussen het openbaar lichaam MRE en andere openbare lichamen (zoals gemeenten) vast te stellen, voor zover het collegebevoegdheden betreft. Daarvan is hier in alle drie de gevallen sprake.

2. Het geven van een zienswijze op het aangaan van een gemeenschappelijke regeling tussen DB MRE en een gemeente is een collegebevoegdheid.

Op grond van art 26.2 GR MRE dient het DB MRE, alvorens te besluiten tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling, de colleges van de 21 deelnemende gemeenten in de gelegenheid te stellen schriftelijk wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het DB. Deze verplichte "wensen en bedenkingen" procedure maakt onderdeel uit van de zienswijzenprocedure voor de raden (op grond van art 25.3 GR MRE), waartoe het DB op 16 juni 2025 heeft besloten.

3. Raden van de MRE-gemeenten worden gevraagd om zienswijze te geven bij de samenwerkingsagenda's en de regelingen.

De Raadstafel21 heeft het DB en AB gedurende het proces geadviseerd om de raden te betrekken in het proces en een zienswijzenprocedure in te lassen op het moment dat er formele besluiten komen.

Het DB heeft op 16 juni 2025 besloten om de samenwerkingsagenda's en de regelingen voor een zienswijzenprocedure voor te leggen aan de raden. Daarmee wordt invulling gegeven aan art 25.3 GR MRE, om voor "andere dossiers" deze zogenaamde "voorhangprocedure" te volgen. Alhoewel het geven van een zienswijze op het aangaan van een gemeenschappelijke regeling door het DB-MRE in dit geval formeel enkel een collegebevoegdheid is, worden de raden vanwege de samenhang tussen regeling en samenwerkingsagenda ook in de gelegenheid gesteld aspecten in te brengen die zij voor de besluitvorming door het DB over de regelingen en door het AB over de samenwerkingsagenda's van belang achten.

4. De samenwerkingsagenda's tussen MRE en respectievelijk Meierijstad, Venlo en Weert dragen bij aan vermindering van de druk (wonen, werklocaties, bereikbaarheid) op de Brainportregio Eindhoven.

Het economisch succes zorgt binnen de hele Brainportregio, bestaande uit de 21 MRE-gemeenten, voor druk op wonen, werklocaties en op bereikbaarheid. De in MRE-verband met 21 gemeenten afgesproken maatregelen leiden op korte termijn nog niet tot vermindering van deze druk. Een druk die inmiddels ook voelbaar is buiten de grenzen van onze eigen regio.

De gemeenten Meierijstad, Venlo en Weert hebben alle drie groeiambities waarin (extra) woningen zijn voorzien, die de druk op onze regio kunnen verlichten. Door samenwerking bij de allocatie van werklocaties kunnen zoekvragen van bedrijven in een breder perspectief worden bekeken en kunnen (MKB-)bedrijven via herhuisvesting gemakkelijker voor de bredere regio behouden blijven en kan aan meer (internationale) bedrijven een passend aanbod worden gedaan.

In de praktijk werken MRE (soms in subregionaal verband) en eerdergenoemde drie gemeenten al samen op mobiliteitsdossiers zonder dat daar expliciete samenwerkingsafspraken onder liggen. Dat is vanaf nu wel het geval waardoor we als MRE effectiever met deze drie gemeenten samen kunnen werken met provincie en Rijk om tot passende en snelle(re) oplossingen te komen. Het is nadrukkelijk niet zo dat hierdoor het aantal gemeenten binnen de MRE-samenwerking wordt uitgebreid. Deze blijft bestaan uit 21 gemeenten. Meierijstad, Venlo en Weert gaan -zoals al vanaf het begin in het AB MRE is besproken- geen onderdeel uitmaken van de MRE-samenwerking en krijgen dus geen zitting in het AB, DB of de MRE-Portefeuillehouders overleggen

5. De samenwerkingsagenda's tussen MRE en respectievelijk Meierijstad, Venlo en Weert sluiten aan op de al zichtbare impact van Brainport in deze drie gemeenten.

Enerzijds zien we (structurele) files op de snelwegen tussen de Brainportregio en deze drie gemeenten. Anderzijds zijn de afstanden en reistijden, zeker naar internationale maatstaven, kort te noemen.

Zowel Meierijstad, Venlo als Weert geven bijvoorbeeld aan te merken dat woningzoekenden in de Brainportregio hun zoekgebied hebben verruimd.

Voor Weert en Venlo geldt dat zij beschikken over een intercitystation met in de directe nabijheid restcapaciteit voor woningbouw. Beide locaties maken onderdeel uit van "Limburg Centraal" (provincie Limburg + 6 steden). De reistijd van Weert naar Eindhoven Centraal bedraagt 16 minuten, die met Venlo momenteel 39 minuten, wat bijvoorbeeld kansen biedt voor studentenhuysvesting.

6. Door gebruik te maken van de in de Brainportregio opgebouwde expertise en analysemethodieken met betrekking tot talent en voorzieningen (dit laatste geldt niet voor Venlo) vergroot de potentie voor synergie.

Binnen de MRE-samenwerking hebben we een verkenning uitgevoerd naar basis-, regionale en topvoorzieningen. Op basis daarvan werken we binnen de MRE-samenwerking aan een voorzieningenstrategie/-aanpak. Weert en Meierijstad gaan een soortgelijke verkenning uitvoeren.

Als (samenwerkende) gemeenten hebben we maar een beperkte formele taak op het thema talent. Wel kunnen we met Meierijstad, Venlo en Weert de dialoog met de voor een gemeente relevante kennisinstellingen faciliteren. We doen dit met behulp van Brainport Development. Door een complementaire benadering van talent/onderwijs, waarbij meer dan voorheen in deze gemeenten ook het bedrijfsleven (stageplaatsen) wordt betrokken, zetten we in op vergroting van het arbeidsmarktpotentieel voor de Brainportregio.

7. De MRE-samenwerking heeft een gesloten huishouding.

De MRE is verlengd lokaal bestuur. In het MRE-samenwerkingsakkoord en de daaruit voortvloeiende werkprogramma's zijn de thema's en opgaven waarin de 21 gemeenten in MRE-verband samenwerken limitatief vastgelegd.

Daaruit volgt dat de samenwerkingsafspraken met Meierijstad, Venlo en Weert zich primair focussen op de thema's werklocaties, wonen en bereikbaarheid.

8. MRE heeft beperkte capaciteit.

Het geven van opvolging aan de bovenregionale samenwerkingsafspraken ligt primair bij de MRE-werkorganisatie. De primaire taak van de MRE-werkorganisatie is en blijft het faciliteren van de samenwerking tussen de 21 gemeenten. Dat betekent dat de capaciteitsinzet vanuit MRE voor deze bovenregionale samenwerkingen lean & mean is. De MRE-directeur stuurt hierop.

Dat geldt ook voor de capaciteitsinzet van de MRE-gemeenten. Voor het merendeel zal deze beperkt zijn. De meest belanghebbende 'buurgemeenten' uit het MRE-gebied zullen door de MRE-werkorganisatie het meest intensief worden betrokken, maar ook hiervoor zullen zoveel mogelijk bestaande overlegmomenten worden benut.

Meierijstad, Venlo en Weert staan zelf aan de lat voor de realisatie van hun groeiambities en hun aandeel in de realisatie van de samenwerkingsagenda's. Hiervoor wordt vanuit de MRE geen ambtelijke capaciteit beschikbaar gesteld.

Bij de uitvoering en verdere concretisering van de drie Samenwerkingsagenda's wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van bestaande overlegmomenten en -tafels. Denk bijvoorbeeld aan de NOVEX-tafels Stedelijk Brabant en De Peel, of aan het al bestaande mobiliteitsoverleg van gemeenten aan de A2-Zuid, inclusief Weert (en Nederweert).

Mochten er in de loop van de tijd aan MRE-zijde onverhoopt toch capaciteitsknelpunten ontstaan dan wordt via de onlangs ingestelde "regiegroep uitvoeringskracht" met daarin deelname vanuit de MRE-organisatie én gemeenten gestuurd op de inzet van ambtelijke capaciteit.

9. De samenwerkingsagenda's zijn nog algemeen en/of procesmatig van karakter

De afspraken over woningen en werklocaties zijn deels procesmatig. Waar mogelijk worden er aantallen en hectares genoemd, maar er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt over welke segmenten op welke termijn in de respectievelijke gemeenten zullen worden gerealiseerd.

Het is dus zaak om op basis van de nu voorliggende samenwerkingsagenda's zo snel mogelijk tot nadere uitwerking te komen over segmenten (type woningen, type bedrijventerreinen) en fasering, zodat we gericht druk op onze regio kunnen verminderen. Voor de volledigheid, dergelijke afspraken met Meierijstad, Venlo en Weert hebben geen invloed op de afspraken die de 21 gemeenten in MRE-verband hierover al met elkaar hebben gemaakt.

10. Er zijn meer gemeenten in de invloedsfeer aan de Brainportregio

In lijn met eerdere besluitvorming in het AB-MRE is prioriteit gegeven aan het komen tot samenwerkingsagenda's met Meierijstad, Venlo en Weert.

Wat willen we met dit voorstel bereiken (beoogd resultaat)?

We willen het DB van de MRE laten weten dat wij de samenwerkingen kunnen omarmen mits ieder vanuit eigen rol en identiteit een bijdrage kan blijven leveren en onze stem niet mag verwateren. Dat de samenwerkingsagenda's tussen MRE en respectievelijk Meierijstad, Venlo en Weert moeten bijdragen aan vermindering van de druk (wonen, werklocaties, bereikbaarheid) op

de Brainportregio Eindhoven, waardoor een ieder vanuit de brede welvaart gedachte een eigen plek kan krijgen om te wonen, dat industrie en bedrijfsleven niet concentreren op één plek én we als regio goed bereikbaar blijven. Daarnaast willen we een aantal zorgpunten delen met het DB van de MRE, met name over de uitvoeringskracht en de slagkracht, en het feit dat de voorliggende samenwerkingsagenda's nog niet de druk op de regio verminderen omdat ze nog procesmatig en algemeen van karakter zijn. We roepen de MRE dan ook op om snel tot inhoudelijke afspraken komen om de druk op de regio daadwerkelijk snel te verminderen.

Zijn er alternatieve mogelijkheden overwogen? Zo ja welke?

Ja, er is ook overwogen om geen zienswijze in te dienen. Gezien de vraag van de raadstafel²¹ om ook de raad in de gelegenheid te stellen een zienswijze in te dienen, is besloten om bijgaande concept zienswijze aan u voor te stellen.

Welke beleidsmatige of juridische consequenties heeft dit voorstel?

Dit raadsvoorstel (het indienen van een zienswijze) heeft geen beleidsmatige of juridische consequenties.

De juridische en beleidsmatige consequenties van de samenwerkingen, vindt u onder 'argumenten', op pagina 3 en 4.

Past een en ander in de reguliere begroting of zijn hier incidenteel / structureel extra middelen voor nodig?

Er zijn geen directe financiële consequenties voor de gemeente (zoals verhoging van de inwonerbijdrage) verbonden aan het aangaan van de samenwerking door MRE met de gemeenten Meierijstad, Venlo en Weert.

Hoe gaan we dit besluit een vervolg geven (waaronder communicatie naar buiten toe en planning)?

Indien de raad instemt met de zienswijzen, dienen we de zienswijzen van de gemeente Heeze-Leende in bij het Dagelijks Bestuur van de MRE. De planning tot vaststelling ziet er als volgt uit:

Actie	Datum
Zienswijzeperiode	Vanaf ma. 18 augustus t/m vrij. 31 oktober Meierijstad: 18 sept. in de raad; Weert: 24 sept. in de raad; Venlo: 22 okt. in de raad.
<u>Portefeuillehoudersoverleg</u> - Economie - Mobiliteit - Ruimte en wonen Laatste aanpassingen voorstel DB / AB	Data: do. 20 november wo. 26 november do. 27 november Na poho t/m vrij. 28 november
Dagelijks Bestuur	ma. 8 december
Algemeen Bestuur Tekenmomenten Publicatie	wo. 17 december 2025 do. 18 en/of vrijdag 19 december 2025 Direct aansluitend

Beslispunten:

1. *Bijgevoegde concept zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de MRE. De zienswijze heeft betrekking op:*

- a) de gemeenschappelijke regeling “zonder meer” MRE – gemeente Meierijstad,*
- b) de gemeenschappelijke regeling “zonder meer” MRE – gemeente Venlo,*
- c) de gemeenschappelijke regeling “zonder meer” MRE – gemeente Weert,*
- d) de concept Samenwerkingsagenda MRE-Meierijstad,*
- e) de concept Samenwerkingsagenda MRE-Venlo en*
- f) de concept Samenwerkingsagenda MRE-Weert*

Heeze-Leende,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEEZE-LEENDE,
De secretaris, De voorzitter,

M.C.I. Smits

T.M. Heldens